

ORDU ÜNİVERSİTESİ
AÇIK ERİŞİM SİSTEMİ
YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1 - (1) Bu yönerge, Ordu Üniversitesi adresli bilimsel ve entelektüel çalışmaların, Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolanarak bilim dünyasının hizmetine sunulmasına ilişkin usul ve esasları düzenler. Yönergenin amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

a) Ordu Üniversitesi (ODÜ) bünyesinde basılı ve elektronik ortamda üretilmekte olan bilimsel ve entelektüel çalışmaların (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri/sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.) bir araya toplanarak; üniversitemiz bünyesinde açık erişim standartlarına uygun bir kurumsal arşiv sisteminin kurulmasını ve çalışmaların arşivlenmesini sağlamak.

b) Kurumsal arşiv aracılığı ile üniversitemizde üretilen tüm bilimsel ve entelektüel çıktıların toplanması, düzenlenmesi ve uzun süreli saklanması, bilimsel ve entelektüel yayın sayısının belirlenmesini, ulusal ve uluslararası tüm kullanıcılara açık erişim olarak sunulmasını sağlamak.

c) Üniversitemiz bünyesinde kurulacak açık arşiv sistemi aracılığıyla üniversitemizin açık erişim verilerini, "ulusal ve uluslararası kurumsal açık akademik arşiv sistemlerindeki" veriler ile paylaşmak.

ç) Paylaşılan bilimsel ve entelektüel yayınları açık erişim standartlarına uygun olarak dünya bilim çevrelerinin hizmetine sunmak.

d) Üniversitemiz bünyesinde üretilen bilimsel ve entelektüel çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi ve kurumsal arşivde korunmasını sağlamak

e) Üniversitemizde atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel ve entelektüel çalışmaların kurumsal arşivde saklanmasını sağlamak.

f) Üniversitelerimizin bilimsel ve entelektüel çıktılarının açık erişim olarak yayınlanması, üniversitemizin ve dolayısıyla akademik düzeyde Türkiye'nin görünürlüğünü ve yeni yapılacak araştırmalarda kamu ve özel sektörden daha fazla proje desteği alınmasını sağlamak.

Kapsam

Madde 2 - (1) Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi, Üniversite mensuplarının gerçekleştirdikleri tüm bilimsel ve entelektüel çalışmaları kapsar. Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nin içeriği şu materyallerden oluşmaktadır; bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleler,

yayımlanma aşamasında olan makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri, konferans bildirileri, seminer metinleri, teknik notlar, proje çalışmaları, kitaplar, kitap içindeki bölümler, ödüllü çalışmalar, patent belgeleri, açık ders materyalleri, görsel ve işitsel kaynaklar ve diğer yayınlar.

Dayanak

Madde 3 - (1) Bu yönerge, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c, 12/c ve 42/d maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu yönergede adı geçen;

a) Açık Erişim: Araştırmacıların bilimsel ve entelektüel yayınlarına finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,

b) Açık Erişim Sistemi: Ordu Üniversitesi'nin ürettiği, bilimsel ve entelektüel çıktıların dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, uzun dönem korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütününe içeren açık erişim sistemini,

c) Ordu Üniversitesi Mensubu: Ordu Üniversitesi akademik ve idari personelini, doktora ve yüksek lisans öğrencilerini,

ç) Depolama: Bir üniversite mensubunun bilimsel ve entelektüel katkı sağladığı çalışmasını Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolama sürecini,

d) İvedi Arşivleme/ Opsiyonel Erişim: Bilimsel ve entelektüel çalışmaların birer kopyasının yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolanması sürecini,

e) Kişisel Arşivleme: Bir Ordu Üniversitesi mensubunun bilimsel ve entelektüel katkı sağladığı çalışmasını Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolamasını içeren süreci,

f) Akademik Çalışma: Ordu Üniversitesi mensuplarının yaratıcı faaliyetleri ve aldıkları fonlar sonucu ortaya çıkardıkları tüm çalışma sonuçlarını,

g) Ambargo: Araştırma sonuçlarının belli bir süre (12 ay) erişime kapalı olmasını,

ğ) Telif Hakları: Herhangi bir bilgi veya düşünce ürününün kullanılması ve yayılması ile ilgili hakların, yasalarla belirli kişilere verilmesi bir başka ifade ile orijinal bir yapıtın, eserin kopyalanmasına veya kullanılmasına izin vermeme hakkını,

h) Birim Mensupları: Birimlerde görev yapan akademik ve idari personel ile yüksek lisans, doktora yapan öğrencileri,

ı) Akademik Birim Temsilcisi: Birimlerde görev yapan öğretim elemanlarını, ifade eder.

İlkeler

Madde 5-(1) Ordu Üniversitesi mensupları;

a) Her Ordu Üniversitesi mensubunun bilimsel ve entelektüel katkı sağladığı ve bugüne kadar ürettiği çalışmaların son versiyonları Ordu Üniversitesi Açık Arşivi'nde depolanır.

b) Her Ordu Üniversitesi Mensubu, bilimsel ve entelektüel katkı sağladığı çalışmasının Ordu Üniversitesi Merkez Kütüphanesi tarafından işletilecek Ordu Üniversitesi Açık Arşivi'nde erişim ve depolama prensiplerine uygun şekilde saklanacağını kabul eder. Yasal koşullar çerçevesinde, her Ordu Üniversitesi Mensubu çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını çiğnemeyecek şekilde tekeli olmayan, geri alınamaz ve tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile Ordu Üniversitesi Açık Arşivi'nde depolamaya onay verir.

c) Ordu Üniversitesi mensupları buldukları yıl içerisinde gerçekleştirdikleri bilimsel ve entelektüel çalışmalarını yayınladıktan sonra, en geç üç ay içerisinde Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolamakla sorumludur. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştirildikten sonra, patent yayını ile aynı tarihte depolanır.

ç) Ordu Üniversitesi yüksek lisans ve doktora öğrencileri tezlerini bitirdiklerinde, en geç üç ay içerisinde Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolamak zorundadır. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştirildikten sonra patent yayını ile aynı tarihte depolanır.

d) Ordu Üniversitesi mensupları farklı kurumlardan birden fazla yazarın işbirliği ile yaptıkları çalışmaları Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolar.

e) Birden fazla Ordu Üniversitesi mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın depolanma sorumluluğu başyazara aittir.

Madde 6 - (1) Açık Erişim / Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim:

Ordu Üniversitesi, araştırmalarını “açık erişim” seçeneği ile yayımlamak isteyen mensuplarını destekler. Yazarların yayıncılarla yaptıkları anlaşmalar ve depolama seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, “kamuya açık erişim” ve “ambargo süresi sonunda açık erişim” (ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir) olmak üzere iki seçenek ile uygulanır.

Madde 7 - (1) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı:

a) 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 4/c maddesine göre üniversiteler; bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek için yüksek düzeyde araştırma yapmak ve sonuçlarını yaymakla; 42/d maddesine göre de kurumun bilimsel ve entelektüel birikimini eksiksiz derleme altına almakla görevlidir. Bu çerçevede Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi çalışması ile bu gerekliliği yerine getirmekle yükümlüdür.

b) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Ordu Üniversitesi mensuplarını Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nden haberdar etmek amacıyla, bilgilendirme kılavuzları hazırlar, gerekli tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

c) Ordu Üniversitesi mensuplarının Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne aktardıkları bilimsel ve entelektüel çalışmaların kayıtlarını Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü (OAI-PMH) standartlarına göre kontrol eder, gerekli durumlarda düzeltme için Ordu Üniversitesi mensuplarıyla birlikte çalışır.

ç) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, "yıllık performans değerlendirme raporunda" bulunan, ancak Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde bulunmayan çalışmaları listeler. Bu listeleri, öğretim elemanlarının konudan haberdar edilmesi ve gerekli işlemlerin yapılması amacıyla bölüm başkanlıklarına gönderir.

d) Lisansüstü tezlerin elektronik kopyalarının Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne aktarılmadığı durumlarda, öğrencilerin çıkış belgeleri Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'na onaylanmaz.

e) Eksik olduğu tespit edilen ve uyarılara rağmen belirtilen süre içinde Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne kaydedilmeyen çalışmalar için ilgili bölüm başkanlığına "bilgilendirme" yazısı yazılır.

f) Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşma ve işbirliği çalışmaları Rektörlük onayına sunulmak üzere Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Madde 8 - (1) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı; Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi yazılımının kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütür.

Açık Erişim Danışma Kurulu

Madde 9 – (1) Ordu Üniversitesi Açık Erişim Danışma Kurulu, Rektörün görevlendireceği Rektör Yardımcısı Başkanlığında, akademik birimlerin temsilcilerinden ve Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı ile Bilgi İşlem Daire Başkanı'nından oluşur. Kurul üyelerinin görev süresi iki yıldır. Gerekli görüldüğü hallerde Kurul, Başkanı'nın daveti üzerine toplanır.

(2) Danışma Kurulu ve Akademik Birim Temsilcilerinin görevleri şunlardır:

a) Açık Erişim Danışma Kurulu gerekli gördüğü hallerde yönergeyi revize ederek yürürlüğe konulmak üzere Senatonun onayına sunar.

b) Akademik birim temsilcileri, birimlerinde açık erişim sistemi koordinatörlüğünü yürütür.

c) Akademik birim temsilcileri, birimlerinde sistemin gerektirdiklerini bölüm başkanlıkları üzerinden birim mensuplarına duyurur.

ç) Birim mensupları tarafından yapılacak olan veri girişlerine, akademik birim temsilcileri danışmanlık yapar.

d) Akademik birim temsilcileri, gerekli gördüğü hallerde; sistemin tanıtımını yapmak üzere; Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'ndan görevlendirilecek personel ile birlikte eğitim organizasyonları yapar.

Yayınlama ve Yararlanma Hakkı

Madde 10 - (1) Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde bilgi kaynaklarını yayınlanma ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir:

a) Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ndeki çalışmaların tam metinlerine serbest erişim, yazarın kararına ve yayının telif hakkı durumuna bağlıdır.

b) İsteyen herkes Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ndeki erişime açık çalışmaları serbestçe kullanabilir.

c) Telif hakkı üçüncü kişi veya kurumlarda olan yayınlar, telif hakkı koşullarına göre Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolanır.

ç) Ordu Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

Yürürlük

Madde 11 - (1) Bu yönerge, Ordu Üniversitesi Senatosu'nun onayı ile yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12 - (1) Bu yönergeyi Ordu Üniversitesi Rektörü yürütür.